

## **Bakgrund till villkoren för insamlingssystem för hushållsavfall till ekogödning**

### **Hushållsavfallets ursprung**

Hushållsavfallet får endast ha vegetabiliskt och animaliskt ursprung. Detta framgår av kommissionens förordning (EG) nr 889/2008, bilaga I. Det finns ingen mer förklaring i förordningen av vad som avses med begreppet hushållsavfall. För godkännandet av insamlingssystem utgår Jordbruksverket stället från definitionen av hushållsavfall i miljöbalken<sup>1</sup>. Vi har även bedömt att regeln i EG-förordningen för hushållsavfall endast gäller för källsorterat matavfall. Andra former av hushållsavfall är uteslutna.

### **Slutet och övervakat system**

Ämnen som inte är tillåtna för användning i ekologisk produktion ska inte komma in som föroreningar i den ekologiska produktionen. Detta med tanke på konsumentförtroendet. Rötresten ska alltså inte innehålla föroreningar, som på kort eller lång sikt, påverkar produkterna från mark som gödslas med rötresten. Ett villkor är därför att rötresten ska vara producerad i ett slutet och övervakat insamlingssystem som godtagits av medlemsstaten. Ett slutet system i bemärkelsen ett helt fysiskt tillslutet system längs hela insamlingskedjan är dock inte möjligt vid insamling från exempelvis bostadsområden. Olika kontrollpunkter, identifiering av kritiska punkter, rutiner och åtgärder ska istället garantera att syftet med ett slutet system uppnås. Alla delarna i insamlingskedjan ska vara övervakade. Spårbarheten är en avgörande del i övervakningen av hela kedjan.

### **Hushållet**

Syftet med ett slutet system, att inte få in föroreningar i systemet genom t ex felsortering, uppnås i hushållet genom tydlig och regelbundet återkommande information och återkoppling, negativ såväl som positiv, till hushållen. De flesta boende i området ska kunna förstå informationen, även de som inte förstår svenska. Jordbruksverket kräver att genomförda informationsinsatser dokumenteras. Verksamheter som exempelvis storkök ska också informeras på ett sätt som passar för dem.

---

<sup>1</sup> Miljöbalken 15 kapitlet 2 § (1998:808)

Med tanke på konsumentförtroendet för ekologiska produkter bygger insamling av matavfall på frivillighet och en hög motivation hos hushållen. Detta minskar risken för att oönskade ämnen, som inte är tillåtna för användning i ekologisk produktion, kommer in som föroreningar i den ekologiska produktionen. Hög kvalitet i matavfallet ska prioriteras när verksamheten planeras.

Vi anser dessutom att det är motiverat med ett villkor om information till fastighetsägare och nyttjanderättshavare.

### **Rutiner för insamlingskedjan**

Krav på slutet system och övervakning uppnås genom att beskrivna rutiner följs. Rutinerna ska identifiera kritiska punkter och vilka åtgärder och motåtgärder som görs för att inte oönskade ämnen och föroreningar ska komma in i systemet. Beskrivningen ska precisera hur spårbarheten från mottagningsanläggning och tillbaka till insamlingskärl möjliggörs. Av beskrivningen ska framgå vem som är ansvariga för insamlingssystemet. Vi kräver dokumentation av genomförd egenkontroll av rutinerna.

### **Mottagningsanläggningen**

Rutiner för att förhindra att oönskade ämnen och föroreningar kommer in i systemet ska även finnas i mottagningsanläggningen. Vidare ska kontinuerlig visuell inspektion och plockanalyser vid mottagningen ge möjlighet att upptäcka oönskade ämnen och föroreningar i matavfallet. Mängd, när och varifrån materialet är hämtat är viktig information för spårbarhet. Rutiner och system ska finnas för snabb återkoppling bakåt i kedjan när oönskade organismer eller oönskade ämnen och föroreningar upptäcks. Ansvarig person ska finnas för övervakning av mottagningssystemet. Vi kräver dokumentation av rutiner och dokumentation av rutinerna för egenkontroll i mottagningsanläggningen.

Det ska finnas rutiner för alternativ hantering av felsorterat avfall.

Planerade kvalitetskontroller i insamlingskedjan ska ingå i rutinerna och ska dokumenteras.

### **Behov av förändringar**

Det sker en ständig utveckling av kunskapsläget utifrån erfarenheter i verksamheterna och från forskning inom området. Lagstiftning inom området kan också komma att ändras. Villkoren för beslutet kan därför i framtiden komma att förändras vilket kan innebära lättnader eller skärpning av kraven. Skärpta krav kan bland annat komma att innebära:

- Att spårbarhet ska kunna bli möjligt fram till enskilda hushåll genom ID-märkning av påsar
- Mer specificerade krav på frekvens exempelvis av planerade kvalitetskontroller, stickprov och plockanalyser
- Ytterligare krav på analyser av osynliga och synliga föroreningar i slutprodukten.